

a metod vzdělávání. Vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu bylo zaznamenáno v necelé desetině hodin, v malé míře byl využit asistent pedagoga, kompenzační pomůcky a speciální učebnice. Podpůrná opatření byla zaznamenána častěji v učebních oborech, což souvisí s vyšším podílem žáků se SVP v těchto oborech vzdělání.

Parametry společného vzdělávání jsou v navštívených hodinách v základních školách mimo výše uvedené činnosti sledovány také prostřednictvím několika oblastí, které se týkají míry zapojení žáků do situací podporujících učení (podpora výkonu žáků a pomoc při obtížích), nebo do situací, které učení naopak omezují (osobnostně ponižující a didakticky nepřijatelné situace).

V hospitovaných hodinách učitelé ve srovnání s předchozím školním rokem častěji podporovali výkon žáků (vyjadřovali důvěru v to, že žáci mohou dostat na ně kladeným učebním nárokům) a poskytovali jim pomoc při obtížích. Mírně častěji se tyto situace týkaly všech žáků, což je z hlediska společného vzdělávání žádoucí. Učitelé podporovali výkon žáků a pomáhali jim při obtížích ve větší míře na 1. stupni.

Osobnostně ponižující a didakticky nepřijatelné situace (tj. situace, kdy se učitel dopouští komunikačních chyb, při kterých porušuje partnerský a respektující přístup, dochází k omezení rozvoje učebních kompetencí především tím, že výuka je chybně didakticky nastavena) se v navštívených hodinách vyskytovaly pouze naprosto okrajově, ve školním roce 2016/2017 se vyskytovaly v ještě nižší míře než ve školním roce předcházejícím. Pokud se ale vyskytly, týkaly se spíše menší části žáků (zejména při komunikačních chybách učitele), což je z hlediska principů společného vzdělávání závažnější, než kdyby se daná situace týkala všech žáků.

Česká školní inspekce také konstatuje, že školám činí potíže zajištění předmětů speciálně pedagogické péče. A to nejen organizačně (zajištění v rámci disponibilních hodin), ale také personálně (zejména pokud dojde k doporučení předmětu speciálně pedagogické péče v průběhu školního roku). Byly např. zaznamenány situace, kdy byla nápravná péče (reedukace) izolována od ostatní výuky, zatímco v „běžných“ hodinách nebyla další podpora pozorována. Nápravná péče tak probíhala odděleně v době vyučování a žáci na ni byli uvolňováni z jiných předmětů (zejména z hudební či výtvarné výchovy). Docházelo také k záměnám předmětů speciálně pedagogické péče a pedagogické intervence, a to i ze strany školských poradenských zařízení.

2.3

Celkové hodnocení společného vzdělávání v mateřských, základních a středních školách

Cílem hodnotících kritérií České školní inspekce v oblasti podpory poskytované dětem a žákům při vzdělávání je posoudit, zda školy poskytují rovné příležitosti ke vzdělávání, zda poskytují účinnou podporu všem dětem a žákům s potřebou podpůrných opatření a zda věnují patřičnou pozornost osobnostnímu rozvoji dětí a žáků a dbají na to, aby žádný dítě a žádný žák nebyli vyčleňováni z kolektivu.

Česká školní inspekce provádí hodnocení dle jednotlivých kritérií na čtyřstupňové škále podle míry naplnění daného kritéria. Škola tak může být hodnocena v daném kritériu na úrovni „výborné“, „očekávané“, „vyžadující zlepšení“ nebo „nevyhovující“.

Klíčovými aspekty oblasti podpory, kterou škola dětem a žákům poskytuje, jsou identifikace individuálních potřeb dětí a žáků, strategie práce s dětmi a žáky s potřebou podpůrných opatření, její naplňování a vyhodnocování, zajištění rovného přístupu při přijímání ke vzdělávání, zapojení dětí a žáků do školních aktivit, rovný přístup k dětem a žákům, vstřícná a respektující komunikace, oceňování rozmanitosti, zapojení dětí a žáků do kolektivu a rozvoj jejich osobnosti a jejich potenciálu.

